

Odborné vyjádření

Požádán panem Tomášem Pecinou, členem výkonného výboru Sudetoněmeckého krajanského sdružení v Čechách, na Moravě a ve Slezsku, zapsaného spolku odpovídám na jím předložené otázky týkající se projevu předsedy Senátu PČR pana Milana Štěcha dne 15. května 2016 na Tereziánské tryzně takto:

1. Odpovídá skutečnosti tvrzení M. Štěcha, že „obětí okupace bylo nesrovnatelně více než těch, kteří zemřeli během odsunu“?

Odpověď: V žádném případě. Počet zahynulých Němců českých zemí během vyhnání a na následky vyhnání v době bezprostředně poté následující je vyšší nebo alespoň minimálně srovnatelný s počtem „obětí okupace“, tj. v protektorátu, protože odstoupená území Německé říši, Slovensko, Podkarpatská Rus, Těšínsko okupovány nebyly – jednalo se o odstoupená území cizím států a o samostatný stát.

Němečtí historici používali v zásadě stejnou metodiku pro odhad ztrát následkem vyhnání včetně nezvěstných osob, které se pak nikde nevyzořily a jejich osud je neznámý. K odhadu počtu obětí a nezvěstných dospěli následovně: počet Němců českých zemí v odstoupených územích Německu podle sčítání lidu v roce 1939 plus počet Němců českých zemí v protektorátu v roce 1940 (u obou skupin započten i vliv migrace v rámci Říše) plus karpatscí Němci plus přirozený přírůstek těchto skupin do konce války (odhad) minus běžná úmrtnost (odhad) minus civilní válečné ztráty těchto skupin (odhad) minus jejich ztráty na frontě (odhad) minus jejich počty v roce 1950 v ČSR, SRN, Rakousku a v NDR (v ČSR a SRN podle sčítání lidu, v případě Rakouska úřední údaj, počet v NDR odhadnut) plus přirozený přírůstek mezi lety 1945–1950 (odhad). Od poloviny minulého století do roku 1978 vzniklo tak pět oficiálních odhadů v rozmezí 241 až 295 tisíc osob. Z hlediska statistiky je rozptyl německých odhadů obětí vyhnání a nezvěstných osob podivuhodně malý.

Československé poválečné statistické údaje udávají 22 247 úmrtí československých Němců následkem vyhnání včetně 6667 sebevražd. Počet obětí zahrnuje i zahynulé karpatské Němce žijící na Slovensku, ze skupiny relativně nepočtené vůči Němcům českých zemí. České odhady po roce 1989 vycházejí z matričních záznamů o úmrtí, kterých bylo nalezeno 18 889 včetně 3411 prokázaných sebevražd [Beneš – Kuklík – Kural – Pešek]. Pozoruhodný je zde rozptyl počtu obětí vyhnání, též i sebevražd, který by měl být z principu metodiky nulový. Český odhad počtu obětí z řad československých Němců zemřelých následkem vyhnání ještě na území ČSR pak podle českého historika Tomáše Staňka činí 24 až 40 tisíc [Staněk], což značí, že čeští historici jsou si vědomi toho, že Němci při vyhánění umírali i bez úředních záznamů úmrtí. Ale jejich odhad rozpětí celkového počtu obětí není, ba ani nemůže být zdůvodněn, protože kdo je schopen odhadnout, kolik v ČSR zahynulo československých Němců bez úmrtního listu, nebo i s nimi, ale se zfalšovanou příčinou úmrtí, případně, jak bylo později i zvykem v retribučních procesech, s počestným jménem a příjmením, tudíž s československou národností? Čeští historici se křečovitě drží matričních počtů a nejsou schopni, ba ani ochotni alespoň trochu vysvětlit obrovskou diskrepanci českých a německých odhadů.

Celkový počet československých obětí podle poslední české studie činí 337 až 343 tisíc [Škorpil 1994]. Autor, Pavel Škorpil, se pokusil vydělit i ztráty pouze českých zemí. Vyšlo mu 121 698 osob bez, z toho počtu minimálně 70 549 bylo židovských a kolem 7900 cikánských [Škorpil 2006]. Jenže odhady počtů československých obětí jsou vztaženy k časovému intervalu od 29. 9. 1938 nebo 15. 3. 1939 do 8. 5. 1945, tedy se nejedná ani o válečné oběti, ani o oběti následkem okupace. Navíc byly vztaženy na celý československý stát v hranicích z roku 1937, případně na české země, z nichž jen část byla okupována a tvořila protektorát. Do onoho počtu československých obětí jsou zahrnuti i Němci českých zemí-civilové (v odstoupených územích Německu i v protektorátu) popravení nebo zemřelí následkem vlády německého nacionálního socialismu, následkem bojů ke konci války plus Němci českých zemích padlí v západních československých vojenských jednotkách. Do ztrát naopak nejsou zahrnuti padlí Němci českých zemí a Češi v německých ozbrojených silách [Škorpil 1994].

Vyhánění z ČSR se týkalo i Němců, kteří se přistěhovali mezi roky 1938-1945 z oblastí mimo původní ČSR, kterých bylo v českých zemích, tj. v protektorátu i odstoupených územích Německu, asi 150 tisíc, i německých uprchlíků opustivších před postupující frontou své domovy na východě Německé říše. Podle československých statistických údajů z roku 1953 bylo jen německých uprchlíků na území ČSR bezprostředně po konci války asi 600 tisíc. Jiné zdroje, například Rozumět dějinám, udávají počty vyšší, např. „asi 1 000 000 uprchlíků ze Slezska a další statisíce z celé východní části Německé říše“ [Rozumět dějinám]. Kolik z nich bylo Čechy během odsouvání za hranice usmrceno, zemřelo na následky českého zacházení, není známo, k tomu neexistuje ani jediný odhad.

Češi taktéž mučili a zabíjeli zajaté německé vojáky před jejich předáním spojencům. Kolik jich pobili, známo není, odhady nejsou k dispozici. Z tehdejších panujících protiněmeckých nálad a z toho, že vojáci byli zjevnými nositeli německé moci, plyne, že jich asi bylo nemálo zabito. Později, po válce, jich přes 40 tisíc přidělila Rudá armáda Československu na práci. U této skupiny podle odhadu Tomáše Staňka činily ztráty na životě v roce 1945 asi 20 %, v dalších letech 2 až 5 % [Staněk 2005]. Zde už se historik Staněk odvážil, na rozdíl od lidských ztrát Sudetoněmců vlivem vyhnání, uvést reálnější odhad, protože aplikují-li se tato procenta úmrtnosti zdravých mladých mužů-vojáků na odhad počtu obětí vyhnáním Němců českých zemí, tedy na ženy, děti, starce, přičemž dvě poslední skupiny jsou výrazně méně odolné vůči strádání než vojáci, začne se počet obětí vyhnání řádově přibližovat německým odhadům.

Zdroje:

Beneš, Zdeněk; Kuklík, Jan; Kural, Václav; Pešek, Jiří: Téma: odsun - Vertreibung: transfer Němců z Československa 1945-1947. SPL-Práce, Praha 2002

Rozumět dějinám. Gallery, Praha 2002

Staněk, Tomáš: Poválečné „excesy“ v českých zemích v roce 1945 a jejich vyšetřování. *Sešity Ústavu pro soudobé dějiny AV ČR 41/2005*. Praha 2005

Škorpil, Pavel: Probleme bei der Berechnung der Zahl der tschechoslowakischenn Todesopfer des nationalsozialistischen Deutschlands. In: Brandes, Detlef, Kural, Václav (eds): *Der Weg in die Katastrophe. Deutsch-tschechoslowakische Beziehungen 1938-1945*. Klartext Verlag, Essen 1994

Škorpil, Pavel: Bilance: Celkový počet obětí na životech. In: Hořák, Martin, Jelínek, Tomáš (eds.): *Nacistická perzekuce obyvatel českých zemí. Studijní materiál pro učitele dějepisu. Živá paměť v nakladatelství Galén, Praha 2006*

2. Byly násilnosti během vysídlení německého obyvatelstva z Československa dílem jednotlivců anebo se na nich podílely, případně je přímo iniciovaly, tehdejší československé státní orgány?

Odpověď: Českoslovenští političtí představitelé v exilu záměrně minimálně rok a půl před skončením války v Evropě rozněcovali protiněmecké vášně v československém vysílání BBC z Londýna ke krvavému, jehož první fází do konce roku 1945, zvanou „divoký odsun“ pak maskovali rouškou „lidové odplaty“.

Z Benešova poselství k domovu na vlnách BBC, 27. 10. 1943: „Mluvím k vám, přátelé, důrazně, vážně a slavnostně. Konec této války bude u nás psán krví. Bude se u nás bojovat jako všude jinde na evropském kontinentu a bude se vraceti Němcům nemilosrdně a mnohonásobně všecko to, co od roku 1938 v našich zemích napáchali. Celý národ bude zapjat v tomto boji, nebude Čechoslovák, který by nepřiložil ruky k dílu, a nebude vlastence, který by nevzal spravedlivé odplaty za prožité utrpení národa.“ Všimněte si formulace „vraťet mnohonásobně“. Beneš zcela nepokrytě vyzýval k násilí a vraždám bez soudu, ke genocidě.

3. 2. 1944 prohlásil Beneš v londýnském vysílání do Československa, že Čechy a Morava se na konci války stanou jevištěm „mohutného povstání“, které „musí znamenati u nás velikou lidovou odplatu a pro Němce a fašistické násilníky konec opravdu krvavý a nelítostný“.

16. 7. 1944 použil Beneš, jak uvádí Zbyněk Zeman [Zeman], poprvé sloveso „vylikvidovati“ ve vzkazu do protektorátu v souvislosti s domácími zrádci – depeši sepsal vlastnoručně Beneš jménem Prokopa Drtiny, o sobě psal ve třetí osobě. Beneš žádal, aby se vypořádání s kolaboranty událo bez soudu, „že soudů, zejména hrdelních, se máme pokud možno vyvarovati. Kdo zaslouží smrt, má býti vylikvidován – ať bouří lidovou, ať mocí vojenskou – hned po převratu a v prvních dnech nového režimu. Pokud možno ne sensační a manifestační soudy a popravy! To by byla veliká psychologická chyba. Nepochybní zrádci mají zmizeti v prvním rozmachu revoluce a nejlépe vojenskou a lidovou bouří a revolucí... Jest třeba, abychom si mnoho vyřídili sami ihned v prvních dnech po osvobození, aby všech vinných nacistů co nejvíce od nás uteklo ze strachu před občanskou revoltou proti nim v prvních dnech revoluce, a aby co nejvíce těch, kteří se budou jako nacisti brániti a klásti odpor, bylo v revoluci pobito. Na to stále myslíte a na to musí býti připraven celý národ.“ Za domácí odboj to potvrdil 1. 9. 1944 Vladimír Tůma: „Rozumíme a bude připraveno vše, aby tímto směrem byly svedeny davové instinkty nahromaděné k výbuchu pomsty.“ Ne spravedlnost, ne postavení viníků před soudy, nýbrž pomsta.

3. 11. 1944 z BBC vyzýval obyvatelstvo obsazené ČSR ministr národní obrany generál Sergěj Ingr: „Až přijde náš den, tak celým národem zazní bojový pokřik husitů: bijte je, zabíjejte, nenechte nikoho naživu! Každý musí sáhnouti po vhodné zbraní, aby zasáhl Němce. A když nebude po ruce střílná zbraň, pak jakákoliv, která bodne nebo zasáhne.“ Výzva člena československé exilové vlády k zabíjení byla navýsost odporná a odsouzeníhodná, zejména když směřovala proti ženám, dětem a starým lidem – muži byli na frontě nebo v zajetí.

Ve Výzvě československé vlády k lidu českých zemí se 17. 4. 1945 z Košic pravilo: „Čechové a Češky!... Dejte vyvržiti ze svých srdcí živelné nenávisti vůči německým katanům. Vzpomeňte na všechna hrozná muka během šesti let německé okupace a uvědomte si, že nyní přišla chvíle odplaty za krvavé popravy Heydrichovy,

Daluegovy a Frankovy, za smrt popravených a umučených, za utrpení vězňených, za ponížení zotročených, za slzy a žal tolika nešťastných rodin našeho národa. Jděte účtovat s Němci za všechna jejich zvěrstva a neznejte slitování s německými vrahy. Zúctujte nemilosrdně i se zrádci národa a republiky!“

16. 5. 1945 vítá Beneše v Praze čestná sovětská vojenská jednotka a eskortuje ho na Staroměstské náměstí, kde přednáší svůj program nekompromisního vylikvidování Němců a Maďarů. Ve stejném měsíci ve vysílání Československého rozhlasu opět vyzývá: „Ničte Němce na potkání, všude, kde je naleznete!“

Helena Koželuhová ze strany lidové prohlašovala: „Máme oprávněný důvod nepovažovati Němce za lidi.“ Tisk národně socialistické strany píše: „Každý Němec, ať byl od nacistů zavřen nebo nikoliv, nebyl za první republiky ničím jiným než germanisátorem naší země.“

Beneš po válce pronáší v Lidicích: „Činím německý národ jako celek za nacism a za všechny jeho zločiny odpovědným.“

Ihned po konci války v Evropě začaly různé mocenské orgány a skupiny z vlastní iniciativy a libovůle, převážně ale na pokyn československé armády nebo bezpečnostních složek a ve spolupráci s nimi, vyhánět Němce přes hranice do sovětských okupačních zón v Německu a Rakousku a do území nově připadlých Polsku. (Američané divoké odsuny z jimi obsazeného území nepovolovali.) Bez jakýchkoliv právních norem, jen prostřednictvím tištěných vyhlášek nebo ústně či telefonicky předávanými příkazy. Možnost odvolání neexistovala ani teoreticky, ani prakticky. Násilí, vraždy, loupení majetku byly na denním pořádku. Tuto fázi vyhánění nelze ale označovat za divokou, tj. za neorganizovanou, protože historici Tomáš Staněk a Adrian von Arburg prokázali, že byla řízena československým ministerstvem národní obrany a vnitra takovým způsobem, aby to navenek vypadalo jako projev hněvu českého lidu. Tuto skutečnost československá vláda před cizinou zčásti zatajovala, zčásti legitimizovala. Ústní pokyny přicházely přímo od ministra národní obrany Ludvíka Svobody i od policejních složek ministerstva vnitra či ministra Václava Noska samého. O tom, že odsun nebyl v žádném případě neorganizovaný, to jest „divoký“, svědčí i skutečnost, že přes 90 % vyhnaných Sudetoněmců do začátku října 1945 bylo vysídleno jednotkami československé armády [Staněk – Arburg]. Nutno si uvědomit, že internovaným bylo nutno zřídit ubytování, nakrmit je a posléze dopravit za hranice (k hranici), přičemž pěšky vyhnána nebo přepravena nákladními vozy k hranici byla jen nepodstatná část Němců českých zemí. A železnice byla v rukou československého státu.

Zdroje:

Staněk, Tomáš, Arburg, Adrian von: Organizované divoké odsuny? Úloha ústředních státních orgánů při provádění „evakuace“ německého obyvatelstva (květen až září 1945). In: *Soudobé dějiny*, 3–4/2005, 1–2 a 3–4/2006, Praha 2005

3. Je v projevu uplatňován princip kolektivní viny sudetských Němců za nacistické zločiny?

Odpověď: Neení.

4. Zhodnoťte a zasadte do historických souvislostí výrok M. Štěcha, že „kdyby se alespoň během povstání, těch pár posledních dnů války, chovali nacisté jinak, nejspíš by jiným způsobem probíhal i odsun.“

Odpověď: Naprosto nepravdivé tvrzení. Fakta uvedená níže i výše to nepřipouštějí.

Ve zprávě sociálně demokratického odboje exilu ze 14. 4. 1939, měsíc po vzniku protektorátu, se říkalo, že představa „vyrovnání s Němci... jest dnes velmi radikální“. Hitlerův postup „možnosti dřívějšího smíření úplně zmařil. Důkladné snížení jejich počtu se zdá býti obecným požadavkem. Nikdy... nebylo u nás takové nenávisti – snad za husitských válek.“

Adolf Hoffmeister psal v květnu 1939 Hubertu Ripkovi: „Nikdy už nechceme nekrvavou revoluci. Nikdy neočekávaná slova krutosti a pomstychtivosti jsem slyšel od lidí, od kterých jsem prostě nemohl očekávat tak jednoznačný výraz přesvědčení. Věšeti! Neodpouštěti.“

Již v květnu 1939 hlásil americký diplomat George F. Kennan z Prahy: „Pokud se někdy situace obrátí, těžko si představit, jak strašná bude pomsta Čechů.“

V článku Josefa Grni Nerozumíme si z 5. 9. 1946 v Peroutkově *Dnešku* č. 24/1946 zpětně nacházíme, že plán vyhnání Němců z ČSR a zabavení jejich majetku vznikl bezprostředně po vzniku protektorátu, tedy nikoliv vlivem represálií režimu německého národního socialismu během války, jak se s oblibou dodnes tvrdí: „Když se po 15. březnu 1939 začínal odboj organisovati a uvažovati o svém programu a cílech, byl jako první požadavek formulován úplný odsun Němců. Nebylo to žádné umělé, propagací vyvolané přání – byl to živelný požadavek všeho lidu, pocítovaný jakožto nezbytná, přímo osudová nutnost a závazek naší generace ke všem generacím potomků. Nebylo jediné vážné námitky proti oprávněnosti tohoto požadavku, i když z počátku snad byly některé názorové rozdíly o dosahu žádaného odsunu... Viděli jsme také, že naše přání narazí na mezinárodní potíže a počítali jsme se silným odporem Západu. Proto si vytkl náš domácí odboj za svůj úkol rozřešiti mezi jiným i tuto otázku revolučně. A tak na př. organisace ‚Obrana národa‘, největší a nejvýznamnější odbojová organizace, kolik jich u nás existovalo, měla nejen generální plán, podle něhož měli Němci během 24 hodin nejkratší cestou opustiti hranice republiky, nýbrž měla vypracovány a připraveny i všechny potřebné podrobnosti. Byly stanoveny přechody hranic pro jednotlivé okresy a byl připraven i nezbytný personál pro provedení prohlídky zavazadel odcházejících Němců. Každý měl totiž míti právo vzíti s sebou 25 kg osobních zavazadel s vyloučením všech cenností, a 10 marek na hotovosti. Byly však také připraveny plány pro zajištění a převzetí majetku, včetně potřebných legislativních osnov, aby požadavek odsunu Němců mohl býti okamžitě do všech důsledků uskutečněn... Lid v odsunu nevidí akt msty nebo politickou represalii, nýbrž chápe odsun jakožto odplatu, jakožto trest za viny, kterých se německý národ v minulosti i nedávné přítomnosti dopustil na celém lidstvu všeobecně a na našem národě zvláště. Doufám, že vůči kritikům odsunu Němců není tuto vinu třeba dokazovati. Co však ji dělá mravní vinou a ne pouhým politickým omylem, jest celkové zaměření německé duše vůči všem kladným hodnotám lidství, jako jest pravda, právo, čest, spravedlnost, svoboda, rovnost, k nimž všem se tak vřele přimyká český národ. Toto zaměření činí z Němce v očích každého Čecha ne pouze člověka, mluvícího jiným jazykem, nýbrž osobu, která ztělesňuje v sobě vše tak bytostně a propastně protichůdné všemu, co tvoří podstatu češství a lidství.“

Den po studentských demonstracích v Praze v souvislosti s pohřbem Jana Opletala, 16. 11. 1939, zaslalo Politické ústředí (PÚ) exilu tuto zprávu: „V důsledku

utlačování a německé panovačnosti jest dnešní nálada mnohem radikálnější a podle toho bude vypadati i odplata. Po tom všem, jaké utrpení si musí náš národ v této době vystáti, vás prosíme, abyste pochopili, že se hrozně pomstí, a kdo by se proti vypořádání stavěl a hovořil o humanitě, demokracii nebo zahraničně politických ohledech, toho rozzezlý národ smete.“ V depeši se vyskytuje i požadavek, že by emigranti měli řešení německé otázky „přenechati nám doma“. Teprve až se to stane, bude český národ podle této zprávy „ochoten začít novou výstavbu republiky“.

Politické ústředí (PÚ) v depeši do Londýna v listopadu 1939: „Národ dnes žije jen nadějí na pomstu a tu si nedá vzíti, své staré úcty si musí vypořádati“ a sdělovalo, že má v plánu vyhnat po válce během půl roku až roku domácí Němce z ČSR, jejich majetek a půdu konfiskovat, zestátnit doly, zbrojovky, a provést pozemkovou reformu.

Johann Wolfgang Brügel zaznamenal, že uprchlíci z bývalého Československa, kteří přijeli do Velké Británie ke konci roku 1939, referovali o radikálně protiněmeckých postojích českého obyvatelstva. To se opájelo představou, že po zhroucení hitlerovského režimu bude možné všechny Němce vyhnat ze země, případně i vybit [Brügel].

Československý vojenský a letecký atašé v Londýně podplukovník Josef Kalla v memorandu z 18. 1. 1940 sice považoval za bláhovou naději, „že Češi vyvraždí a vyženou Němce z ČSR dříve, nežli my se vrátíme do vlasti“, za reálné pokládal snížení počtu Němců méně než o 10 % a navrhoval: „A přesto potřebujeme, aby v Sudetech teklo hodně krve, a to ze dvou důvodů: (a) aby si Němci po celé generace pamatovali, jaké hrozné následky měl jejich hřích, spáchaný na Československu a na Evropě zapříčiněním války. Hrůzy musí býti tak veliké, aby strašily sudetské Němce po desítky let, (b) aby se opravdu německá minorita zdecimovala co nejvíce.“

Ilegální časopis *V boj* v březnu 1940 napsal: „Pro divoké bestie, jakými se Němci opět ukázali býti, není na místě shovívavost a klidné soužití s nimi není možné, dokud se z nich opět nestanou lidská stvoření. Až do té doby budeme jimi ohroženi, a proto si musíme v obnovené republice zajistiti budoucnost vykořeněním německého elementu uvnitř státních hranic!“ Článek byl publikován pod titulkem *Co se má státi se sudetskými Němci?* Linie byla jasně stanovena: „Zúčtování do poslední kapky krve a do posledního haléře.“

Zdroje:

Brügel, Johann Wolfgang: *Tschechen und Deutsche 1939–1946*. Nymphenburger Verlagshandlung GmbH, München 1974; česky: *Češi a Němci 1939–1946*.

Academia, Praha 2008

Zeman, Zbyněk: *Edvard Beneš. Politický životopis*. Mladá fronta, Praha, 2002

5. Nakolik odpovídá realitě řečníkem vyslovená hypotéza, že by v případě německého vítězství ve válce „naš národ čekal[y] koncentrační tábory nebo otrocká práce někde na okupovaném východě, dokonce možná úplné vyhlazení“?

Odpověď: Koncentrační tábory čekaly za války na provinilce bez rozlišení národnosti, tedy nejen na Čechy, nýbrž i na Němce (na židy to byla ghetta a posléze koncentrační tábory). K budoucímu, poválečnému nakládání s Čechy mají největší vypovídací hodnotu rasová zkoumání českého obyvatelstva v

protektorátu i v územích odstoupených v roce 1938 Německu a z nich vyvozené závěry SS.

Nutno zdůraznit, že národně socialistické Německo nepokládalo Čechy – na rozdíl od tvrzení českých historiků a politiků – za méněcenný národ. V německém Ahnenpaßu, nacionálně socialistickém průkazu o předcích jedince se doslova uvádí: „Árijského původu (= německé krve, poznámka v německém originálu) je člověk z hlediska německého národa nedotčený prvky cizích ras. Za cizí prvek platí především židovská a cikánská krev... krev asijských a afrických ras a původních obyvatel Austrálie a Ameriky... zatímco např. Angličan nebo Švéd, Francouz nebo Čech, Polák nebo Ital, pokud je prost takových cizích krevních prvků, musí být považován za příbuzného, tedy za árijského.“ [Der Ahnenpaß, Brandes 1999]

23. 9. 1940 Hitler rozhodl, že rasově únosní Češi budou poněmčeni v časovém horizontu asi sta let [Brügel]. K tomuto rozhodnutí nedospělo národně socialistické Německo u žádného jiného evropského národa, ani germánského (u Holanďanů, Norů a Dánů), jen u Čechů. Eo ipso je tedy pokládalo za rasově nejbližší.

Podle rasového zkoumání Hlavního rasového a osidlovacího úřadu SS (Rasse- und Siedlungshauptamt der SS, RuSHA) bylo ve vzorku složeném ze 48 184 osob zkoumaných mezi únorem 1943 a únorem 1945 87,54 % Čechů způsobilých k poněmčení. Tzv. nevyvážení míšenci, již nevhodní k přenárodnění, byli zastoupeni 12,45 % a tzv. rasově nežádoucí (neúnosní) podílem jen 0,015 %. Zkoumaný vzorek byl dostatečně veliký, aby se výsledky daly spolehlivě aplikovat na celou českou populaci [Brandes 2012].

Německý historik Detlef Brandes v interview uveřejněném 25. 6. 2015 v *Právu* a v *Novinkách.cz* navíc potvrdil, že plány německého národně socialistického režimu na vysídlení Čechů z českých zemí neexistovaly [Cinger]. Brandes uvádí, že mezi únorem 1943 a únorem 1945 prošlo rasovými prověrkami dalších 5 % z celkového českého obyvatelstva nejen v protektorátu, nýbrž i v odstoupených územích [Brandes 2012].

Aplikujme teoretické způsoby zacházení s Čechy přednesené Heydrichem v Černínském paláci 2. 10. 1941 [The Speech of the Reich Protector Reinhard Heydrich on the Elimination of the Czech Nation] na statistická data a rasové kategorie RuSHA. Předem neodhadnutelné části rasově nejčistších Čechů zastoupených 27,9% podílem v české populaci by mohlo hrozit buď nasazení ve staré říši, nebo dokonce, podle Heydrichova nástinu zacházení, i smrt, pokud by nezměnila svůj veřejný negativní postoj vůči Německu. Tedy nikoliv skutečný, nýbrž pouze veřejný postoj k Říši. Neznámo velká část z 12,45 % českého obyvatelstva, z tzv. nevyvážených míšenců špatného smýšlení projevující veřejně záporný vztah k Německu měla být pracovní nasazena v Říši a izolována od českého prostředí za účelem změny svých postojů. Na rozdíl od Heydricha by se podle představ RuSHA se zbytkem této skupiny s neutrálním až kladným veřejným postojem k Německu nic dít nemělo, zůstali by na místě. Předem neznámé části z 0,015 % českého obyvatelstva, tedy rasově nežádoucím s veřejným negativním postojem k Německu by hrozilo podle úmyslů Heydricha i RuSHA vystěhování na Východ. Zbývalí jedinci z této rasové kategorie s alespoň neutrálním vztahem k Německu by zůstali na místě a nic by se s nimi nedělo [Brandes 2012]. Nutno si uvědomit, kolika lidí by se takové vystěhování na Východ týkalo. Za teoretického předpokladu, že by v této kategorii rasově

nežádoucích všichni do jednoho projevovali veřejně svůj záporný postoj k Říši a nezměnili by ho, tak by deportace do bývalého Polska a okupovaných oblastí SSSR hrozila jen třem lidem z dvaceti tisíců Čechů.

Nicméně jsou známy ještě dvě později vyslovené německé představy o zacházení s Čechy. Karl Hermann Frank ve svém projevu o říšské politice v Čechách na jednání vysokých představitelů správy a NSDAP Říšské župy Sudety, konaném 28.-30. 3. 1944 v Karlově Studánce, se zmínil o Čechách a zacházení s nimi takto: „Původně existoval velký rasový rozdíl mezi germánskými Němci a slovanskými Čechy. Tisíciletá příslušnost Čechů ke staré říši nebo ke státům vedených Němci určila a rozsáhle změnila nejen politickou a sociální, nýbrž také rasovou strukturu českého národa. Od počátku probíhalo v českomoravském prostoru mísení česko-německé krve, česká knížata si brala ženy z německých šlechtických rodů... Výsledkem tisíciletého dějinného procesu je rozsáhlé rasové sblížení obou národů... Vzdáleným cílem nacionálně socialistické říšské politiky v Čechách a na Moravě je směřování ke znovuzískání půdy a na ní sídlících lidí pro německví a říšskou ideu. K tomu existují dvě možnosti. Buď (A) úplné vysídlení Čechů z Čech a Moravy mimo Říši, nebo (B) ponechání většiny Čechů a Čechách a na Moravě při současném použití rozmanitých metod sloužících k asimilaci a přenárodnění podle x-letého plánu. Přitom se mohou sledovat tři základní linie: (1) přenárodnění rasově vhodných, tedy podle krve nám vítaným Čechů, (2) vysídlení rasově nepřijatelných (v originále „nestravitelných“) Čechů a všech destruktivních elementů z řad Říši nepřátelské inteligence, (3) znovuosídlení prázdného prostoru čerstvou německou krví. Ad A: Totální vysídlení 7,2 milionů Čechů nepovažuji za proveditelné, protože (a) není k dispozici vhodný prostor, kde by mohli být nově usídleni, (b) nejsou k dispozici Němci, kteří by prázdný prostor zaplnili, (c) vysoce civilizované, hospodářsky a z dopravně technického hlediska nanejvýš citlivé srdce Evropy nesnese narušení své funkce a vakuum, (d) na desetiletí dopředu jsou zde lidé říšským kapitálem a my v nové říši nemůžeme postrádat sedm milionů Čechů, (e) šokující účinek takové evakuace na ostatní národy je nežádoucí.“ [Brandes 1999, Küpper, Frank, K. H. 1944]

Sturmbannführer Walter Jacobi, vedoucí protektorátní centrály SD (Sicherheitsdienst) sděloval 3. 5. 1944 vedoucímu úřadu německého státního ministra pro Čechy a Moravu Robertu Giesemu: „Až bude dosaženo vítězství, pak pracovní možnosti a možnosti vzestupu, které Říše bude nabízet v celé Evropě mladým českým generacím, potlačí nacionální nebo dokonce šovinistické tendence ve prospěch sociálních požadavků. Neboť sociální program nacionalismu je jeden z nejsilnějších propagačních prostředků Říše pro výkonný a pracovitý český národ. Dle zdejšího mínění bude pouze otázkou velkorysé německé organizace, aby se Čechům splnila jejich sociální přání a poskytly se jim ve všech oblastech života možnosti k vzestupu a výdělečné činnosti ve velkoněmeckém prostoru“ [Jacobi]. To je poslední známý německý záměr o zacházení s Čechy.

Zdroje:

Der Ahnenpaß. In: Virtuelles Museum für den Geschichtsunterricht. www.buehler-hd.de/gnet/neuzeit/zwanz/ns/ahnenpass2.htm

Brandes, Detlef: Die Tschechen unter deutschem Protektorat. Teil I, II. R. Oldenbourg, München, 1969, 1975; česky: Češi pod německým protektorátem.

Okupační politika, kolaborace a odboj 1939–1945. Prostor, Praha 1999

Brandes, Detlef: Umvolkung, Umsiedlung, rassische Bestandsaufnahme.

NS-“Volkstumspolitik“ in den böhmischen Ländern. Veröffentlichungen des Collegium Carolinum 125. Oldenbourg Verlag, München 2012; česky:

- Germanizovat a vysídlit. Nacistická národnostní politika v českých zemích. Prostor, Praha 2015
- Cinger, František: Nacisté chtěli poněmčit polovinu Čechů. *Právo, Novinky.cz* 25. 6. 2015. www.novinky.cz/kultura/373315-detlef-brandes-naciste-chteli-ponemcit-pulku-cechu.html
- Frank, Karl Hermann: Projev K. H. Franka o říšské politice v Čechách a na Moravě na jednání vysokých představitelů správy a NSDAP Sudetské župy v Karlově Studánce 28.–30. 3. 1944. Národní archiv ČR, číslo fondu 1464, název fondu: Německé státní ministerstvo pro Čechy a Moravu, Praha, značka fondu: NSM - bývalý fond SÚ MV č. 110, původce: Deutsches Staatsministerium für Böhmen und Mähren, sg. 110–9/5
- Jacobi, Walter: Dopis Jacobiho vedoucímu úřadu německého státního ministra pro Čechy a Moravu Robertu Giesimu z 3. 5. 1944. Národní archiv ČR, číslo fondu 1464, název fondu: Německé státní ministerstvo pro Čechy a Moravu, Praha, značka fondu: NSM - bývalý fond SÚ MV č. 110, původce: Deutsches Staatsministerium für Böhmen und Mähren, sg. 110 - 4/22
- Küpper, René: Karl Hermann Frank (1898–1946). Politische Biographie eines sudetendeutschen Nationalsozialisten. Oldenbourg, München 2010; česky: Karl Hermann Frank (1898–1946). Politická biografie sudetoněmeckého nacionálního socialisty. Argo, Praha 2012
- The Speech of the Reich Protector Reinhard Heydrich on the Elimination of the Czech Nation, The Seat of the Reich Protector (i. e. Nazi Governor and Hitler's Representative in Czech Lands). Czernin Palace, Prague October 2, 1941. (legalized transcription of the original text incl. original errors). www.mzv.cz/jnp/cz/o_ministerstvu/historie_a_osobnosti_ceske_diplomacie/druha_svetova_valka_a_jeji_dusledky/dokumenty/projev_reinharda_heydricha_o_planech_na_1.html

6. Co dalšího případně pokládáte za potřebné k věci uvést?

Odpověď: Nic.

V Berlíně, 27. 5. 2016

Tomáš Krystlík
Elektronicky